

Tôi không tin rằng một quốc gia đang cố sức giữ quy tắc nhúng tay thay đổi căn bản là có đủ thời gian để thực hiện những gì.

Cựu ngoại trưởng Mỹ Henry Kissinger

Mới đây, trong một cuộc tranh luận Munk Debates tại Toronto (Canada) ngày 17.6.2011, cựu ngoại trưởng Mỹ Henry Kissinger đã nhận mạnh rằng Trung Quốc không thể trở thành một siêu cường quốc hùng mạnh.

Cuộc tranh luận The Munk Debates khởi sự từ năm 2008, chuyên về các đề tài chính trị quốc tế, diễn ra mỗi năm hai lần. Cuộc tranh luận do Quỹ từ thiện Aurea Foundation tổ chức, thu hút các học giả hay các chính trị gia từ mọi cấp độ, thu nhập từ việc bán vé và bán bản quyền phát thanh và phát hình trên các hệ thống radio và truyền hình, trong đó có CBC Radio's Ideas, đài BBC và CSPAN.

Cuộc tranh luận nói trên mang tên “The 21st Century will belong to China” (Thế kỷ 21 sẽ thuộc về Trung Quốc), trong đó Kissinger cùng nhà bình luận Fareed Zakaria thuộc phe chống. Kissinger thì ai cũng biết, còn Fareed Zakaria là nhà bình luận nổi tiếng, từng là chủ bút lâu đời của tạp chí Time và hiện đang đứng đầu khi nói về tình hình ngoại giao Fareed Zakaria GPS trên đài truyền hình CNN.

Hai tranh luận với Giáo sư Niall Ferguson và David Daokui Li. Ferguson là giáo sư danh tiếng tại Đại học Harvard còn Li là giáo sư giảng dạy tại Khoa kinh tế và quản trị của Đại học Thanh Hoa Bắc Kinh, một trong những đại học hàng đầu của Trung Quốc.

Theo kết quả bình chọn ban đầu của khán giả thì Kissinger cùng Zakaria đã thắng lớn khi 62 phần trăm số người tham dự đồng ý với lập luận của hai người.

Trong khi Ferguson và Li cho rằng thế kỷ 21 sẽ phát triển hơn nữa, Trung Quốc sẽ chắc chắn trở thành một siêu cường, thì Kissinger cùng Zakaria nghĩ khác.

Với con mắt của một bậc cáo già chính trị và quan hệ quốc tế, Kissinger đưa ra những lập luận

chất cho đến phần bác. Theo Kissinger thì dù growth rate của nền kinh tế của họ khá nhanh trên thị trường quốc tế, tuy nhiên, Trung Cộng sẽ phải giới hạn hàng loạt các vấn đề ngay trong nội địa và khó có thể trở thành một quốc gia mạnh theo ý nghĩa “siêu cường quốc”.

Kissinger phát biểu: “Tôi tin rằng trong 10 năm tới đây, Trung Cộng sẽ phải đánh vỡ và vì vậy làm cách nào để có thể đưa nền kinh tế liên quan đến thị trường chính trị ảnh hưởng và quá trình phát triển kinh tế của nước này. Tôi không tin rằng một quốc gia đang có sự giới hạn nền kinh tế thay đổi căn bản là có thể thay đổi thế giới”.

Trong khi đó thì Zakaria cho rằng sự phát triển của Trung Cộng thì tính vững bền và có lúc sẽ sụp đổ. Ông nói: “không có cái gì sẽ vĩnh viễn đi theo một đường thẳng”, và cho rằng sự phát triển “thẳng thẳng” của Trung Cộng sẽ đến lúc “cập xuồng”.

Trong cuộc phỏng vấn này, Li cho rằng giới trẻ tại Trung Cộng đã học hỏi và thu thập nhiều kinh nghiệm từ nước ngoài, do đó họ sẽ có khả năng cải thiện Trung Cộng phát triển đúng hướng. Cuối cùng Li kết thúc bài tranh luận với câu kết luận: “We still have gas in our gas tank”, nghĩa đen là “Bình xăng chưa cạn” và nghĩa bóng là vẫn còn đường đi tiếp.

Như đã nói, đã có khán giả thiên về phe Kissinger và cũng tại cuộc tranh luận, các học giả này đưa ra ý tưởng rằng Nhật sẽ trở thành một siêu cường.

Về thái độ hiểu biết của Trung Cộng hiện tại, Kissinger đã đoán rằng Mỹ và Trung Quốc sẽ phải đi đến một hình thức một thế giới mới, trong đó không có ai được phép “giấy tay cao hơn”, và đó chính là thách thức hiện tại. Kissinger phát biểu: “Chúng ta phải hiểu rằng Trung Cộng sẽ phát triển mạnh hơn và sẽ buộc phải ngừng các hành động mang tính hiếu chiến..., Trung Cộng cần phải hiểu rằng họ cần phải minh bạch trong quá trình xác lập các lợi ích của Trung Cộng trên quy mô toàn cầu, nếu không Trung Cộng sẽ bị các chính phủ khác xa lánh”.

Nhân cuộc tranh luận này, chúng ta sẽ nhìn vấn đề trong góc độ “chiến tranh kinh tế - tài chính” mà Trung Cộng đang tiến hành với Mỹ để trở thành “siêu cường”.

Kinh tế

Các thông tin cho thấy còn lâu Trung Cộng mới qua mặt Mỹ về kinh tế. Theo số liệu năm 2008 của CIA's World Fact thì tổng sản phẩm quốc nội của Trung Cộng (GDP) là 7.8 tỷ USD (7.8 trillion) so với GDP của Mỹ cùng năm là 14.29 tỷ USD. Nếu theo nền kinh tế Mỹ mạnh gấp hai Trung Cộng. Tốc độ tăng trưởng của Trung Cộng vào năm 2008 là 9.8 phần trăm cao hơn rất nhiều so với tốc độ tăng trưởng của Mỹ, với mức 1.3 phần trăm vào năm 2008.

Theo Quỹ Tiền tệ Quốc tế, thu nhập đầu người (GDP per capita) của Trung Cộng trong năm 2010 là 4,82 USD, so với của Mỹ là 47,84 USD. Có giả thuyết cho rằng tăng trưởng này thì còn lâu Trung Cộng mới bắt kịp Mỹ. Với quá nhiều mâu thuẫn xung đột, bất bình và tài nguyên cũng như đã đến tận mức tăng trưởng bão hòa: tốc độ tăng trưởng trên sẽ có lúc giảm xuống và theo các kinh tế gia cho rằng Trung Cộng phải mất gần 50 năm nữa mới kịp Nhật và 100 năm nữa mới kịp Mỹ.

Nhiều người cho rằng Mỹ đã hối thối vì Trung Cộng là chủ nhân chính của Mỹ, thế nhưng nhiều nhà phân tích đã đưa câu chuyện của nhà kinh tế Pháp Paul R. La Monica để nhìn vào thực chất của vấn đề “Nếu ngân hàng cho bạn vay một ngàn đô la, ngân hàng là ông chủ của bạn. Nhưng nếu ngân hàng cho bạn vay một triệu đô la, bạn sẽ là ông chủ của ngân hàng.” (If the bank lends you a thousand dollars, the bank owns you. But if the bank lends you a million dollars, you own the bank).

Câu này cũng có thể hiểu theo ý của Hồ Chí Minh trong cuốn Phi Lộ sang Tàu: một nước nhỏ mua yên ổn làm ăn thì phải trở thành con nòi của một cường quốc. Đều khi một tiên, cường quốc đó phải bỏ vào con nòi của mình.

Tổng cộng, Trung Cộng đang là chủ nhân do đó phải bỏ đi bỏ vào, không cho nên kinh tế Mỹ bỏ sắp. Chính như thế nên chủ nhân Trung Cộng đã trở thành...con nòi của Mỹ.

Chủ nhân và con nòi

Nếu dùng tiền bỏ giảm giá thì hàng nhập khẩu sẽ đắt hơn và hàng xuất khẩu sẽ rẻ hơn: đây chính là yếu tố kích thích kinh tế nội địa và tạo công ăn việc làm. Tiền giảm giá thì dân trong nước sẽ ít du lịch nước ngoài hơn và do đó cũng chủ tiêu pha trong nước, đây cũng là yếu tố kích thích thế trường nội địa, nhất là ngành du lịch.

Đều đặn như thế, từ 10 năm nay Trung Cộng đã liên tục can thiệp để làm yếu tố tiền của mình và hút như bỏ ngoài tai các lời phản nản hay đe dọa của Mỹ. Nay thì đã đến lúc Mỹ ra tay, chủ trò dĩ nhiên trở về cách phá giá tiền của mình.

Theo các chuyên gia phân tích thì từ 10 năm trở lại đây, Trung Cộng đã thao túng hội suất nhân dân tệ (NDT) với Mỹ kim bằng cách mỗi ngày bỏ tiền ra để mua vào 1 tỷ Mỹ kim và mua như thế trong gần 10 năm để giữ nhu cầu cao đối với tiền Mỹ, do đó giá tiền Mỹ cao lên và như đó bỏ vào công ăn việc làm của người dân Trung Cộng và bỏ đi mất số tiền chính trị khi ai cũng có công ăn việc làm. Số lượng tiền Mỹ này không phải giữ nguyên một chỗ mà còn dùng vào việc khác, thí dụ dùng để mua tiền Úc nhằm thanh toán các giao dịch khoáng sản. Theo các quan sát viên thì cho đến quý III của năm 2010 số lượng dự trữ ngoại tệ của Trung Cộng hiện tại đã lên tới hơn 2,500 tỷ Mỹ kim.

Chính vì thế nên cán cân mậu dịch Mỹ - Trung đã nghiêng hẳn về phía Trung Cộng và trong khi Trung Cộng tiến hành tình trạng “xuất siêu” (xuất khẩu nhiều hơn nhập khẩu) thì Mỹ lâm tình trạng “nhập siêu” (nhập nhiều hơn xuất). Từ lâu các nhà lập pháp Mỹ đã tranh cãi rất nhiều về vấn đề tài này cũng như gây áp lực lên giới hành pháp. Theo hướng thì Mỹ có thể tạo ra một triệu việc làm trong vòng 2 năm và làm hồi sinh các thành phố khắp vùng bóng mát thối rữa tại các bang Michigan, Illinois, Indiana, Ohio và Wisconsin mà không tốn một đồng xu nào cả: chỉ cần giảm thuế Trung Cộng ngừng hẳn việc thao túng tiền tệ, ngừng việc làm cho đồng Nhân dân tệ yếu một cách gì để thúc đẩy xuất khẩu và tăng trường kinh tế.

Đó là chiêu thức mà Trung Cộng đã theo đuổi từ bao nhiêu năm nay, sau khi thực hiện việc mở

Cáa và Cái cách kinh tß. Đß làm vißc này, Trung Cộng không đßn thußn sß đßng đßc quyßn chính trß và kinh tß đß nß đßnh giá hßi đßai mßc nào đß, tßng tß chính phß Vißt Nam nhßng năm trß c, mà trên thßc tß hß còn làm nhißu hßn thß bßng các bißn pháp thß trßng: bß tißn ra đß mua đßng Mß kim.

Nhßng càng làm nhß thß, Trung Cộng càng trß thành con tin cáa Mß. Các quan sát vißn tßc tính rßng cho đßn quý III cáa năm 2010 sß lßng Mß kim đß trß cáa Trung Cộng đã lên tßi hßn 2,500 tß Mß kim. Sau đß Trung Cộng trích mßt sß Mß kim này đß mua các trái phißu mà chính phß Mß phát hành.

Lßy thí đß mßt công ty Mß đßu tß vào Trung Cộng sß tißn 5 tß Mß kim. Công ty này không đßn gißn chuyßn tißn tß Mß vào Trung Cộng mà lßy ngay tißn cáa Trung Cộng qua các đßch vß tài chính tß khoßn Trung Cộng cho Mß vay qua vißc mua trái phißu.

Các công ty này lßy tißn cáa Trung Cộng, sß đßng nhân công rß mßt cáa Trung Cộng, sßn xußt ra sßn phßm khoßng 100 Mß kim nhßng bán sang các thß trßng khác vßi giá 500, 600 Mß kim và tißn lßi sß chßy hßt vß Mß. Xét xem ai lßi hßn ai?

Trong khi đß, nßu Trung Cộng chßi trò phá đß kinh tß Mß xußng, tißn Mß mßt giá, kß lãnh hßu quß chính là Trung Qußc, 2500 tß Mß kim chß mßt giá 1 phßn trăm thôi, hß sß thißt hßi bao nhiêu. Do đß Trung Cộng phßi làm sao đß kinh tß Mß luôn vßng mßnh.

Mà khi đßng tißn Mß mßt giá thì nßc Trung Cộng vßi 1.2 tß dân sß sinh loßn. Lúc đß hàng không xußt cßng đßc thì sßn xußt đình đßn và do đß thßt nghißp lên cao, tß lß bßn cùng lên cao. Bßn cùng sinh đßo tßc, mßy trăm trißu dân không có vißc làm thì chóng hay chßy cũng vßc dao hay súng đi ăn trßm và có thß quay lßi chßng chính quyßn. Trung Cộng bißt vßy nhßng vßn phßi mua tißn Mß nhß là cách phá giá đßng tißn đß xußt cßng hàng vào Mß.

Trong mßy tháng qua Mß đã cho Trung Cộng no đßn khi hß giá đßng tißn cáa mình, vßa không chß chßng tß rßng dù là con nß, Mß vßn là “chß” khi Trung Cộng rßt cßn đßn thß trßng Mß. Thißu thß trßng Mß thì kinh tß Trung Cộng sß lâm tình trßng khßng hoßng.

Nhß thß, vai trò “chß nß” cáa Trung Cộng chßa thß nói rßng nßc này đã qua mßt Mß vß kinh tß. Và không phßi là chß nß lßn nhßt thì mußn làm gì là làm.

Lßn nhßng không mßnh

Trong khi Mß đßa chß yßu vào thß trßng nßi đßa thì Trung Cộng trông đßa chß yßu vào thß trßng xußt cßng.

Nßu Trung Cộng là hß thì đß chß là con hß đßoi trong mßt khu rßng không có thú vßt, phßi trông cßy vào nguyên lißu và nhißn lißu nhßp cßng. Không nói gì tßi sßt, than hay dßu: thßm chí cß nßc lßn nhß mà Trung Cộng cũng thißu, thißu trßm trßng vßi tình trßng sa mßc hoá đang đißn ra vßi tßc đß chóng mßt và hißn nßn bão cát đang đe doß cß Bßc Kinh.

Tổng sản lượng kinh tế Trung Cộng chỉ chiếm 4% sản lượng kinh tế toàn cầu thế nhưng Trung Cộng tiêu thụ tới 7% sản lượng dầu lửa, 25% sản lượng thiếc, 30% quặng sắt, 31% than và 27% sản lượng thép của toàn thế giới.

Nhưng Trung Cộng lại sử dụng các nguồn nguyên liệu này một cách thiêu huỷ năng. Theo thống kê thì để sản xuất cùng một lượng hàng hoá thì Trung Cộng sử dụng một lượng nguyên liệu cao gấp 7 lần so với Nhật, gấp 6 lần nước Anh và gấp 3 lần nước Mỹ: lượng rác thải khổng lồ hàng năm, năng lượng sử dụng nhieu hơn, nguồn nước sử dụng để làm sạch cũng nhieu hơn v.v...

Đó là nhu cầu của một phát triển hiện tại: trong tương lai, khi nguyên liệu và nhiên liệu càng hiếm và càng đắt, con hổ này còn xé bao nhiêu nữa?

Theo ông Justin Yifu-Li, một nhà kinh tế học hàng đầu về Trung Cộng, cho biết để sản xuất xã hội của người Trung Cộng hiện tại mà để tới một sản phẩm của người Nhật vào thập niên 60. Bởi thế chính phủ Trung Cộng đã đặt cho tiêu xây dựng một xã hội giàu có: đến năm 2020 thì sản phẩm sản lượng nội địa gấp bốn lần mức hiện tại và mức phát triển 7.2%.

Bây giờ Trung Cộng đã xoay xở hết mọi để đáp ứng nhu cầu khổng lồ của, để có thể sản lượng gấp bốn mức hiện tại thì họ sẽ trông cậy vào nguồn nguyên liệu và nhiên liệu nào?

Đó là chưa kể mức mức sống bắt đầu bắt công xã hội. Số bắt công Trung Quốc là một hiện tượng mang tính toàn diện: bắt công giữa địa phương này với địa phương kia, giữa thành thị với thôn quê, giữa thành phố đến quy định địa và những người dân thành phố bé nhỏ. Hơn nữa ngăn cách giữa người giàu và người nghèo ngày càng khốc liệt và chênh lệch bùng nổ, nhất là một khi nền kinh tế tăng cao. Trung Cộng trông cậy vào thế trường ngoại quốc có hai một tiêu thụ và nguyên liệu, nếu xảy ra trở ngại ngoài thì các sản phẩm xuất khẩu Trung Cộng sẽ bó tay. Đến một lúc nào đó, vì không có việc làm, dân chúng cũng sẽ đổ xô ra đường kêu gọi chính phủ và gây nên những biến loạn chính trị.

Sức bắt của quốc gia

Trong khi Trung Cộng duy trì một chế độ kinh tế tập thể nên nhà nước, chế độ áp lực chi phí quá mức mà bởi nhà nước đến quy định thì Mao có một chính sách dân chủ và kinh tế sáng tạo và luôn tìm ra được chính sách thích ứng với hoàn cảnh, thậm chí với các cuộc khủng hoảng, cuộc khủng hoảng lớn nhất vào năm 1930, cuộc khủng hoảng lớn nhất vào năm 2008.

Đầu năm nay, Quỹ Tiền tệ quốc tế (IMF) đã báo rằng kinh tế Mỹ sẽ chậm đà tăng của Trung Quốc vào năm 2016 và do đó đã gọi lên những cuộc tranh luận sôi nổi. Trong đó, không ít ý kiến cho rằng, Mỹ nên mạnh vì điều này.

Lý do là dù Mỹ không còn là nền kinh tế hàng đầu, thì cũng là nền kinh tế phát triển và đang mạnh.

Theo ý kiến này thì có thể thấy Mỹ một bất ổn thái độ lâu dài và trở ngại nghiêm trọng của một "kỷ nguyên", do đó một rõ ràng và quyết đoán trong việc cải thiện thúc đẩy tiến trình phát triển tăng trưởng kinh tế. Mỹ là cường quốc số một nhưng chưa phải là một cường quốc toàn diện. Tập thể cùng của Mỹ cao nhất trong số các nước phát triển. Thành tựu giáo dục của Mỹ cũng chưa phải là

trung bình trong những năm gần đây.

Chính tình thế báo động đó sẽ thôi thúc các hành pháp và lập pháp Mỹ cũng như hai phía chính trị cùng ngả về lập pháp để đưa ra những sách lược sáng suốt vì quyền lợi quốc gia. Hiện chính phủ Obama đang chờ đợi để phó với vấn đề thâm hụt ngân sách và sẽ nên quốc gia không lập sập chính trị 14,3 nghìn tỷ Mỹ kim và sẽ chờ đợi vấn đề này còn nảy sinh từ mâu thuẫn giữa hành pháp và lập pháp, giữa dân chúng và cộng hòa. Khi bước cú sốc “mặt trời” thì bên lĩnh của Mỹ sẽ trở lại duy mệnh mệnh và các biện pháp kinh tế - tài chính sẽ được tung ra triệt để, nhằm giành lợi về thế hàng đầu.

Độc lập của nền kinh tế chưa phải là tất cả mà khả năng tăng trưởng bền vững của nền kinh tế mới là chìa khóa.

Nhiệm vụ quan trọng nhất phải thực hiện để tăng trưởng kinh tế chống mặt của Trung Cộng mà không nghĩ đến cái giá phải trả cho môi trường và xã hội.

Trung Cộng là một miền bán đảo với lập pháp mở ngoài vịnh: sẽ phần lớn như chực chờ yếm những thành phố ven biển ở phía đông và phía nam, còn phần miền trung những dân còn phải sống trong những cái nhà dột trong hang núi. Không chỉ là sẽ bắt công gia đưa phần này với đưa phần kia, giữa thành thị với thôn quê, hẻm sâu ngăn cách giữa người giàu và người nghèo ngày càng khập khiễng và chực chờ bùng nổ.

Cũng giống như Việt Nam, đây đó trong các vùng thôn quê Trung Cộng đã phát sinh các hiện tượng nổi loạn vì nền “giới toét đến bù đắp” khi các viên chức đưa phần này bắt các công ty mua chuộc, gây thiệt hại cho họ. Mấy tuần qua, báo chí thế giới đã tường thuật các vụ nổ bom nhằm vào các công sở ở Trung Cộng: chứng này thì đó là phần này của mặt những thất nghiệp, chứng kia là phần này của người bị “cường chế” nhà cầm theo kẻ họch.

Về tình trạng ô nhiễm thì bất cứ ai từng ghé đến Bắc Kinh hay Thượng Hải đều cảm thấy sẽ ngột ngạt của hai thành phố này: trong 10 thành phố ô nhiễm nhất thế giới thì Trung Cộng chiếm tới 7. Theo một báo phúc trình của World Bank thì những thất bại môi trường này đã làm Trung Cộng tốn tới 8 đến 12% tổng sản lượng quốc nội mỗi năm. Đáng thôi, cũng theo một báo cáo của World Bank, có tới 75% sông ngòi Trung Cộng đã bị ô nhiễm trầm trọng khi nước ở đây không thể lấy ra uống được, cá ở đây không thể ăn được, thậm chí nước ở đây cũng không thể sử dụng cho mục đích du lịch như đi dạo vì sẽ hại cây cối, hoa màu.